

REGERINGSRÄTTEN

RÄTTSFALL

Skattskyldighet för intäkt genom försäljning av skogsstämpling som bekommit genom arvskifte.

Besvär av dels hemmansägaren Jonas J. angående hans inkomsttaxering år 1949, dels och TI angående Karl J:s inkomsttaxering samma år. — Betty Kristina Jonsson avled den 11/2 1940 och efterlämnade änklings samt sönerna Jonas och Karl J. Å dödsboets fastighet lät boet utstämpla skog. Enligt arvskifte den 7/6 1948 tillskiftades Jonas J. fastigheten under det att Karl J. bekom "skogsstämplingen". Karl J. avverkade under beskattningsåret större delen av de stämplade träden och försålde dessa. TN beskattade Karl J. för intäkten härav men PN beskattade i stället Jonas J. för 8.500 kr., utgörande den del av skogsstämplingens beräknade rotvärde, som ansågs belöpa på 1948. PN hade därvid förklarat sig giva arvskiftet samma innebörd, som om Jonas J., vilken genom skiftet blivit ägare till fastigheten, utlöste Karl J. genom att åt denne upplåta avverkningsrätt å fastigheten. Jonas invände, att dödsbodelägarna redan den 2/2 1948 bestämt att han skulle erhålla fastigheten och Karl J. skogsstämplingen i avräkning å sin arvslott samt att Karl J. omedelbart påbörjat utdrivningen. Jonas J. yrkade därför hos KR, att han icke måtte beskattas för ovannämnda intäkt av skogsbruk å 8.500 kr. TI yrkade att,

för den händelse skattskyldigheten för samma intäkt icke skulle befinnas åvila Jonas J., i stället Karl J:s taxeringar måtte höjas med motsvarande belopp. KR: ej ändring. RR biföll Jonas J:s talan och lämnade TI:s yrkande utan bifall, när Jonas J. icke verkställt försäljningen av skogsprodukterna eller upplåtit avverkningsrätten eller, såvitt visats, eljest åtnjutit någon intäkt av dessa åtgärder, samt sådana omständigheter icke förebragts att Karl J:s förvärv av avverkningsrätten eller köpeskillingen för skogsprodukterna kunde anses annorledes än som arv eller realisation av arvfallen egendom. (RR:s utslag den 23/9 1955.)

Anm.: Jämför Skattenytt 1955 s. 128.

Av föräldrar till barn bortskänkt skogsstämpling har på grund av omständigheterna ansetts utgöra ersättning för utfört arbete.

Besvär av hemmansägaren H. angående inkomsttaxering år 1949. — H. och hans hustru hade enligt gåvobrev den 1/11 1947 till sina fyra barn — av vilka det yngsta var under 16 år — bortskänkt en av skogsvårdsstyrelsen på makarnas skog utförd trädstämpling att av barnen fritt försäljas eller avverkas under åren 1947—1950. Under 1948 hade barnen som betalning för virke från stämplingen ifråga erhållit

tillhoppa 4.000 kr. PN beskattade H. för detta belopp. H. hävdade hos KR, att barnen fått stämplingen som ersättning för utfört arbete. KR: ej ändring. RR fann, att vad H:s barn uppburit för under beskattningsåret från stämplingen sålt virke på grund av omständigheterna i målet finge anses till ett belopp av 3.000 kr. avse av H. åt de tre äldsta barnen lämnad ersättning för av dem i H:s jordbruk utfört arbete. H. ansågs därför skattskyldig för endast 1.000 kr. De tre äldsta barnen beskattades för resten. (RR:s utslag den 28/9 1955.)

Värdeminskning av byggnad i rörelse.

Besvär av S:s kolonialvaru AB angående inkomsttaxering år 1950. — Bolaget erhöll av PN värdeminskningsavdrag å 1945 års taxerade byggnadsvärde med tillägg för kostnaden för ett hisschakt, därvid avdraget beräknades efter 1 % å kontors- och affärslokaler samt efter 2 % å magasinlokal. Bolaget yrkade att erhålla värdeminskningsavdrag å så stor del av anskaffningskostnaden för fastigheten som motsvarade förhållandet mellan å ena sidan det taxerade byggnadsvärdet och å andra sidan hela taxeringsvärdet. Därvid räknade bolaget med 3 % å magasin delen. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 22/9 1955.)

Värdeminskning å fabriksbyggnad (torkar).

Besvär av AB Trelleborgs Linoleumindustri angående inkomsttaxering år 1950. — Bolaget erhöll avdrag för värdeminskning å fabriksbyggnad, som till större delen bestod av torkar, där temperaturen vart annat eller vart tredje dygn för 24 timmars tid höjdes till 80 grader Celsius, med 3 % av anskaffningsvärdet.

RR ogillade bolagets talan om högre avdrag. (RR:s utslag den 28/9 1955.)

Jubileumsomkostnader.

Besvär av handelsidkerskan J. angående inkomsttaxering år 1951 — J., som innehade en större sko- och läderaffär, yrkade avdrag för kostnader för middag m. m. i samband med firmans 25-årsjubileum med 3.422 kr. I middagen deltog utom J. och hennes make hela personalen om 11 personer samt 23 andra personer, omfattande leverantörer och representanter. PN vägrade avdrag. KR: ej ändring. RR förklarade J. berättigad till avdrag för kostnader för 25-årsjubileum med 2.500 kr. (RR:s utslag den 2/9 1955.)

Anm.: Det ansågs tydligen oklart vad ett belopp av 922 kr. avsåg. Jämför Skattenytt 1954 s. 99 och 282.

Facklitteratur.

Besvär av lektorn H. angående inkomsttaxering 1949. — H., som är lektor i kristendom men undervisar jämväl i modersmål och filosofi, yrkade avdrag för facklitteratur med 294 kr. enligt specifikation. H. indelade litteraturen i följande grupper: 1) läroböcker 35 kr., 2) periodiska skrifter för allmän orientering i kristendom 31 kr., 3) arbetsmaterial för morgonbönförrättare 37 kr., 4) stoff för kristendomsundervisning 53 kr., 5) primärkällor i modersmålsundervisningen (klassisk skönlitteratur) 66 kr., 6) sekundära hjälpmedel i litteraturstudiet 13 kr. samt 7) Svensk uppslagsbok 58 kr. — PN medgav avdrag med 128 kr., vilket synes ha inneburit godkännande av allt under 1), nästan allt under 2), huvuddelen under 3) och 4) men intet under 5)—7). KR: ej ändring. RR yttrade: H. äger

åtnjuta avdrag för kostnad för facklitteratur, som varit nödig för tjänstens fullgörande, men är icke, såsom H. i besvären sökt göra gällande, berättigad till avdrag för kostnad för annan litteratur, ändå att den varit av betydelse för hans förkovran och utbildning såsom lärare, och enär vid sådant förhållande och på grund av vad i målet förekommit H. icke kan anses berättigad erhålla högre avdrag för facklitteratur än vad KR medgivit, finner RR ej skäl göra ändring i KR:s utslag. (RR:s utslag den 23/9 1955).

Bidrag till semesterresa; avdrag för arbetsrum.

Besvär av kamreraren L. angående inkomsttaxering år 1950. — L. hade från sin arbetsgivare, i Kiruna, erhållit ett bidrag å 500 kr. till semesterresa, som utgick under förutsättning att L. tillbringade sin semester i sundsvallstrakten eller söder därom. Bidraget ansågs utgöra skattepliktig intäkt för L. och ett med samma belopp yrkat avdrag för kostnaderna i samband med resan medgavs icke. — L. hade å rörelsebilaga, avseende revisionsverksamhet, såsom intäkt upptagit arvode såsom taxeringsnämndsordförande (men ingen intäkt av revisionsverksamhet) samt tillgodofört sig avdrag för skrivmateriel, facklitteratur och telefonkostnader med 186 kr. och för beräknad kostnad för hållande av förrättningslokal — arbetsrum i egen bostad — med 100 kr. TN och PN vägrade avdrag för arbetsrummet. KR: ej ändring. RR lämnade besvären utan bifall. (RR:s utslag den 7/9 1955.)

Vid försäljning förbehållen livränta.

Besvär av fabrikören H. angående inkomsttaxering år 1949. — År 1945 över-

lät H. till ett bolag en sin rörelse mot dels ett kontantbelopp, dels ett årligt belopp under högst 13 år, dels ock ett visst årligt "arvode" jämte tillägg därå under H:s återstående livstid. Beträffande detta arvode jämte tillägg, under beskattningsåret 9.427 kr, hävdade H., att han praktiskt taget icke utfört och det heller icke avsetts att han skulle utföra något arbete i bolagets tjänst, att beloppet utgjorde del av köpeskilling, nämligen ersättning för goodwill, samt att ersättningen förty icke utgjorde för honom skattepliktig inkomst. TI och bolaget hävdade däremot att det ifrågavarande beloppet utgjort en H. till kommande lön. PN beskattade H. för beloppet. KR och RR: ej ändring (RR:s utslag den 13/5 1955.)

Skattskyldighet såsom ägare för förmögenhet.

Besvär av TI angående Hildur O:s förmögenhetstaxering år 1949. — Genom år 1947 utfärdade gåvobrev bortgav Hildur O. vissa aktier till en son, dennes hustru, en dotter, dennes make samt nio barnbarn. Under år 1948 mottog Hildur O. vissa som periodiska understöd betecknade belopp från sonen, två svärsöner och två barnbarn. Dessa belopp motsvarade vad deras givare eller, i förekommande fall, de och deras familjer uppburit i utdelning på de skänkta aktierna. PN ansåg Hildur O. jämlikt 7 § förordningen om statlig förmögenhetsskatt skattskyldig för aktiernas värde. KR undanröjde emellertid denna beskattning, enär sådan omständigheter icke förekommit, att Hildur O. jämlikt nämnda § borde beträffande omförmälda aktier likställas med ägare i fråga om skyldighet att erlægga skatt å förmögenhet. RR fastställde PN:s beslut, enär vad i målet förekommit gäve vid handen,

att Hildur O. på grund av avtal ägt under beskattningsåret åtnjuta avkastningen av aktierna, samt hon vid sådant förhållande skäligen borde i beskattningshänseende betraktas som deras ägare. (RR:s utslag den 28/9 1955.)

Anm.: Jämför RÅ 1954 not. 1951 (Skattenytt 1955 s. 107 ang. änkefru K.)

Förmögensvärdet av andel i handelsbolag med hänsyn till bolaget åvilade pensionsförpliktelser.

Besvär av fabriksidkaren S. angående förmögenhetstaxering år 1950 — S. var jämte annan person delägare i ett handelsbolag, som drev metallgjuteri. PN uppskattade värdet av S:s andel i handelsbolaget till ett 141.119 kr. högre belopp än S. uppgivit. Därvid hade tillagts hälften av den dolda reserven i varulagret, vilken beräknats till skillnaden mellan återanskaffningskostnaden 593.100 kr. och det bokförda värdet 310.861 kr. KR ansåg, att lagret icke bort upptagas till högre belopp än 90 % av återanskaffningsvärdet med hänsyn till föreliggande prisfallrisk. Hos RR hävdade S., att då det gällde värdering av andel i handelsbolag hänsyn borde tagas till företaget åvilade pensionsförpliktelser, i den mån dessa icke täcktes av tillgångarna i en med företaget sammanhängande pensionsstiftelse samt kapitalvärdet av hos försäkringsbolag tagna försäkringar. Enligt en av S. åberopad försäkringsteknisk utredning uppgick kapitalvärdet av pensionsutfästelserna per den 31/12 1951 till 821.854 kr. och utgjorde det investeringsskattefria beloppet (det s. k. investeringsskattetaket) 661.693 kr. Pensionsstiftelsens tillgångar uppgingo per den 31/12 1949 till 337.044 kr., därvid inräknats det tekniska värdet av tagna försäkringar, 177.900 kr. RR förklarade,

att på grund av vad i målet numera blivit upplyst angående handelsbolaget åvilade pensionsförpliktelser vid beräkningen av S:s förmögenhet borde upptagas ett mot dessa förpliktelser svarande belopp av 63.071 kr., samt nedsatte taxeringen med detta belopp. (RR:s utslag den 7/9 1955.)

Anm.: RR torde vid beräkningen av pensionskulden ha tillämpat samma metod som riksskattenämnden i meddelandet nr 6/1954 rekommenderat vid värdering av icke börsnoterade aktier för det fall att utredning om premiereserven, dvs. kapitalvärdet av intjänad pensionsrätt, icke företetts. I dylikt fall borde enligt nämnden pensionskulden kunna schablonmässigt bestämmas till 70 % av det s. k. investeringsskattetaket. Beloppet $63.071 = \lfloor (70 \% \times 661.693) - 337.044 \rfloor : 2$.

Deklaration eller ej?

Besvär av B.-O:s dödsbo angående inkomst och förmögenhetstaxering år 1949. — I en den 15/2 1949 dagtecknad självdeklaration till ledning för dödsboets taxering upptogs icke någon uppgift angående inkomst eller förmögenhet. Å deklarationen hade antecknats att densamma komme att kompletteras så snart uppgifter om avdragsgilla skatter erhållits. Vederbörande TI tillsände den 3/10 1949 dödsboet anmaning att avlämna självdeklaration avseende inkomsten under 1948. I anmaningen erinrades om påföljden vid underlåtenhet att hörsamma anmaning att inkomma med självdeklaration. Dödsboet hörsammade icke anmaningen. PN taxerade härefter dödsboet efter skön till såväl inkomst- som förmögenhetsskatt för vissa belopp. Hos KR yrkade dödsboet, att taxeringarna måtte nedsättas i enlighet med en vid besvärsskriften fogad självdeklaration. KR yttrade: Väl måste den

av dödsboet på heder och samvete underskrivna och i rätt tid ingivna deklara-tionsblanketten betraktas som en i behörig ordning avlämnad självdeklaration. Dödsboet har förty icke gjort sig skyldig till försummelse att avgiva självdeklaration. Enär emellertid med hänsyn till omständigheterna i målet den av dödsboet erhållna anmaningen att avlämna självdeklara-tion får anses som en anmaning att fullständiga självdeklaration, har dödsboet likväl icke inom i anmaningen föreskriven tid efterkommit sistnämnda anmaning. I följd härav och då dödsboet ej heller visat giltig ursäkt för sin nyssnämnda underlåtenhet, finner KR besvären icke mot stadgandet i 39 § 1 mom. taxeringsförordningen kunna upptagas till prövning. — Hos RR fullföljde dödsboet sin talan under påstående att dödsboet icke haft anledning att uppfatta anmaningen att avlämna självdeklaration såsom en anmaning att fullständiga den i rätt tid avgivna deklara-tionen. RR utlät sig: Enär dödsboet ej kan anses hava inom föreskriven tid behörigen fullgjort sin deklara-tions-skyldighet, förty och då dödsboet icke visat giltig ursäkt för denna sin underlåtenhet, finner RR besvären icke mot föreskrifterna i 39 § 1 mom. taxeringsförordningen kunna upptagas till prövning. (RR:s utslag den 23/6 1955.)

Anm.: Jämför RÅ 1951 not. 1436, i vilket fall en deklaration som icke inne-

höll andra sifferuppgifter än 12.000 kr. att taxera statligt och kommunalt, oaktat dess ofullständighet, ansågs innefatta en allmän självdeklaration; se Skattenytt 1952 s. 120.

Särskild sjömansskatt.

Besvär av styrmannen L. angående sär-skild sjömansskatt för åren 1954 och 1955. — Enligt 2 § KF 5/6 1953 (nr 293) om särskild sjömansskatt skall sjö-man, som icke är underkastad skattskyldighet här i riket enligt förordningen om statlig inkomstskatt för sin inkomst ombord, för nämnda inkomst erlagga statlig inkomstskatt i form av särskild sjömansskatt. Sjöman skall dock icke erlagga särskild sjömansskatt, därest han på godtagbart sätt visar, att han är skattskyldig i annat land för inkomsten. — Sedan L. hos RR företett av ordföranden i statens skattenämnd för Mariehamns skattedistrikt på Åland utfärdat intyg, utvisande att L. var därstädes skattskyldig för inkomst förvärvad å svenskt fartyg i internationell trafik under kalenderåren 1954 och 1955, befriades L. av RR från skyldighet att utgöra särskild sjömansskatt för inkomst under sagda kalenderår. (RR:s utslag den 1/9 1955.)

Anm.: I Skattenytt 1954 s. 300 ff har assessor B. Villard lämnat en närmare redogörelse angående sjömansskatten.